

Środa, 28 września 2005 r.

P6_TA(2005)0353

Badanie ustawowe rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych ***I

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (COM(2004)0177 — C6-0005/2004 — 2004/0065(COD))

(Procedura współdecyzji: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji skierowany do Parlamentu Europejskiego i Rady (COM(2004)0177) ⁽¹⁾,
  - uwzględniając art. 251 ust. 2 i art. 44 ust. 2 lit. g) Traktatu WE, zgodnie z którym Komisja przedłożyła projekt Parlamentowi (C6-0005/2004),
  - uwzględniając art. 51 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Gospodarczej i Monetarnej, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A6-0224/2005),
1. zatwierdza po poprawkach projekt Komisji;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przedłożenie mu sprawy, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego projektu lub zastąpienie go innym tekstem;
  3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dotychczas nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym.

P6_TC1-COD(2004)0065

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 28 września 2005 r. w celu przyjęcia dyrektywy 2005/.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 44 ust. 2 lit. g),

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 157 z 28.6.2005, str. 115.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r.

Środa, 28 września 2005 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Obecnie czwarta dyrektywa Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r., wydana na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu, w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek ⁽¹⁾, siódma dyrektywa Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r., wydana na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu, w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych ⁽²⁾, dyrektywa Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych ⁽³⁾ oraz dyrektywa Rady 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń ⁽⁴⁾ wymagają, aby roczne sprawozdania finansowe lub skonsolidowane sprawozdania finansowe były badane przez jedną lub kilka osób uprawnionych do przeprowadzania takich badań.
- (2) Warunki zatwierdzania osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie badania ustawowego zostały określone w ósmej dyrektywie Rady 84/253/EWG z dnia 10 kwietnia 1984 r., wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu, w sprawie zatwierdzenia osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych ⁽⁵⁾.
- (3) Brak zharmonizowanego podejścia do badania ustawowego we Wspólnocie było powodem zaproponowania przez Komisję w 1998 r. w komunikacie zatytułowanym „Badanie ustawowe w Unii Europejskiej: rozwiązania na przyszłość” ⁽⁶⁾ utworzenia komitetu ds. badania, który mógłby rozwijać dalsze prace w oparciu o bliską współpracę pomiędzy branżą księgową a Państwami Członkowskimi.
- (4) Na podstawie prac tego komitetu Komisja wydała zalecenie dotyczące „Zapewnienia jakości usług biegłych rewidentów w UE: wymagania minimalne” ⁽⁷⁾ w listopadzie 2000 r. oraz zalecenie dotyczące „Niezależności biegłych rewidentów w UE: zbiór podstawowych zasad” ⁽⁸⁾ w maju 2002 r.
- (5) **Niniejsza dyrektywa ma na celu osiągnięcia zasadniczej — choć nie pełnej — harmonizacji wymogów dotyczących badania ustawowego. Jeżeli w tekście niniejszej dyrektywy nie wskazano inaczej, Państwo Członkowskie wymagające badania ustawowego może wprowadzić bardziej rygorystyczne wymogi.**
- (6) Kwalifikacje do prowadzenia badań uzyskane przez biegłych rewidentów na podstawie niniejszej dyrektywy są uznane za równoważne. Z tego powodu Państwa Członkowskie nie będą mogły dłużej nalegać, by większość praw głosu w firmie audytorskiej musiała należeć do rewidentów zatwierdzonych w danym państwie, lub by większość członków organu administracyjnego lub zarządzającego firmy audytorskiej musiała być zatwierdzona w danym państwie.
- (7) Badanie ustawowe wymaga odpowiedniej wiedzy w takim zakresie jak prawo spółek, przepisy podatkowe i socjalne. Wiedza taka powinna być zbadana przed możliwością zatwierdzenia biegłego rewidenta z innego Państwa Członkowskiego.
- (8) W celu ochrony osób trzecich wszyscy zatwierdzeni rewidenty i firmy audytorskie powinni być wpisani do publicznie dostępnego rejestru, zawierającego podstawowe informacje na temat biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.
- (9) Biegli rewidenty winni przestrzegać najwyższych standardów etycznych. Powinni zatem podlegać etyce zawodowej, **obejmującej przynajmniej ich odpowiedzialność w zakresie interesu publicznego, uczciwość i obiektywizm oraz kompetencje zawodowe i należytą staranność. Odpowiedzialność biegłych rewidentów w zakresie interesu publicznego oznacza, że do jakości pracy biegłego rewidenta ma zaufanie szersza zbiorowość osób i instytucji. Dobra jakość badania przyczynia się do prawidłowego funkcjonowania rynków przez zwiększenie wiarygodności i efektywności sprawozdań finansowych. Komisja może przyjąć środki wdrożeniowe w dziedzinie etyki zawodowej jako standardy minimalne. Można przy tym uwzględnić zasady zawarte w kodeksie etycznym Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC).**

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 178, z 17.7.2003, str. 16).

⁽²⁾ Dz.U. L 193 z 18.7.1983, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/51/WE.

⁽³⁾ Dz.U. L 372 z 31.12.1986, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/51/WE.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 374 z 31.12.1991, str. 7. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2003/51/WE.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 126 z 12.5.1984, str. 20.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 143 z 8.5.1998, str. 12.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 91 z 31.3.2001, str. 91.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 191 z 19.7.2002, str. 22.

Środa, 28 września 2005 r.

- (10) Jest rzeczą ważną, by biegli rewidenci i firmy audytorskie szanowały prywatność swoich klientów. Powinny zatem przestrzegać ścisłych zasad poufności i tajemnicy zawodowej, które jednak nie powinny utrudniać prawidłowego egzekwowania **postanowień niniejszej dyrektywy**. **Powyższe zasady poufności powinny także obowiązywać w stosunku do wszystkich biegłych rewidentów i firm audytorskich, które zaprzestały udziału w określonym projekcie z zakresu badania sprawozdań finansowych.**
- (11) Przeprowadzając badanie ustawowe biegli rewidenci i firmy audytorskie powinni zachować niezależność. W przypadku znalezienia się w sytuacji, **gdzie stopień zagrożenia** ich niezależności, **nawet po zastosowaniu zabezpieczeń w celu jego złagodzenia, jest zbyt wysoki**, powinni zrezygnować lub wstrzymać się od realizacji zlecenia badania. **Rozstrzygnięcie kwestii, czy występuje związek naruszający niezależność rewidenta, może być inne w przypadku związku pomiędzy rewidentem a badaną jednostką i w przypadku związku między siecią a badaną jednostką.** W przypadku, gdy spółdzielnia w rozumieniu art. 2 ust. 14 lub podobna jednostka, o której mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, ma wymóg lub możliwość, w myśl krajowych przepisów, członkostwa w jednostce audytorskiej typu non-profit, obiektywna, rozsądna i znająca się na rzeczy strona nie uznaje, że relacja oparta na członkostwie zagraża niezależności ustawowego audytora, założywszy, że gdy taka jednostka audytorska prowadzi ustawowy audyt jednego ze swoich członków, stosuje się zasady niezależności wobec audytorów prowadzących badanie oraz osób mogących wywierać wpływ na ustawowy audyt. Przykładem zagrożeń dla niezależności biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej są bezpośredni lub pośredni udział finansowy w badanej jednostce oraz świadczenie dodatkowych usług niebędących badaniem. Ponadto niezależności biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej może zagrażać poziom wynagrodzenia otrzymywanego od jednej badanej jednostki i/lub struktura tego wynagrodzenia. Zabezpieczenia, które należy stosować w celu złagodzenia lub wyeliminowania tych zagrożeń obejmują zakazy, ograniczenia, inne polityki i procedury oraz wymogi dotyczące ujawniania informacji. Biegli rewidenci i firmy audytorskie powinni odmawiać podejmowania się realizacji jakichkolwiek usług niebędących badaniem, które naruszają ich niezależność. Komisja może, w ramach standardów minimalnych, przyjąć środki wdrożeniowe w dziedzinie niezależności. Komisja mogłaby przy tym uwzględnić zasady zawarte w zaleceniu Komisji z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie „Niezależności biegłych rewidentów w UE: zbiór podstawowych zasad”. Dla ustalenia niezależności rewidentów konieczne jest wyjaśnienie pojęcia „sieci”, w której rewidenci działają. W tej kwestii trzeba brać pod uwagę różnorodne okoliczności, takie jak przypadki, w których strukturę można by określić jako sieć, gdyż jej celem jest wspólny podział zysków i kosztów. Przesłanki wskazujące na istnienie sieci należy oceniać i rozważać na podstawie wszystkich znanych okoliczności faktycznych, np. czy istnieją wspólni stali klienci.
- (12) W przypadkach kontroli własnej działalności lub interesu własnego, gdy jest to stosowne dla zagwarantowania niezależności biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej, decyzja o tym, czy dany biegły rewident bądź firma audytorska powinni zrezygnować lub wstrzymać się z realizacją zlecenia badania z uwagi na klientów, na rzecz których wykonują badania, powinna należeć raczej do Państwa Członkowskiego niż biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej. Nie powinno to jednak prowadzić do sytuacji, w której Państwa Członkowskie mają ogólny obowiązek uniemożliwienia biegłym rewidentom bądź firmom audytorskim świadczenia klientom, na których rzecz wykonują badania, usług niebędących badaniem. Dla celów ustalenia, czy jest rzeczą właściwą, w przypadkach badania własnej działalności lub interesu własnego, by biegły rewident bądź firma audytorska nie przeprowadzali badań ustawowych, tak by zagwarantowana była niezależność biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej, kwestie do uwzględnienia obejmują między innymi pytanie, czy badana jednostka interesu publicznego wyemitowała zbywalne papiery wartościowe, dopuszczone do obrotu na regulowanym rynku w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych ⁽¹⁾.
- (13) Jest rzeczą ważną, by zapewnić jednolicie wysoką jakość wszystkich badań ustawowych wymaganych przez prawo wspólnotowe. Wszystkie badania ustawowe powinny zatem być przeprowadzane w oparciu o międzynarodowe standardy rewizji finansowej. **Środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy winny być przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca**

(¹) Dz.U. L 145 z 30.4.2004, str. 1.

Środa, 28 września 2005 r.

1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽¹⁾ oraz z należytym uwzględnieniem oświadczenia złożonego przez Komisję w Parlamencie Europejskim w dniu 5 lutego 2002 r., dotyczącego wdrażania prawodawstwa w zakresie usług finansowych. W ocenie trafności technicznej wszystkich międzynarodowych standardów rewizji finansowej pomoże Komisji komisja techniczna lub grupa ds. rewizji finansowej, która ponadto zaangażuje system organów nadzoru publicznego Państw Członkowskich. Dla osiągnięcia maksymalnego stopnia harmonizacji Państwa Członkowskie powinny mieć prawo do określania dodatkowych krajowych procedur lub wymogów dotyczących badania jedynie wtedy, gdy wynikają one ze specyficznych krajowych wymogów prawnych odnoszących się do zakresu badania ustawowego rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, co oznacza, że wymogi te nie zostały objęte przyjętymi międzynarodowymi standardami rewizji finansowej. Państwa Członkowskie mogłyby utrzymać owe dodatkowe procedury badania do czasu, gdy procedury badania sprawozdań finansowych lub wymogi zostaną objęte przyjętymi w dalszej kolejności międzynarodowymi standardami rewizji finansowej. Gdyby jednak przyjęte międzynarodowe standardy rewizji finansowej obejmowały procedury badania, których wykonywanie powodowałoby szczególnie konflikt prawny z przepisami krajowymi w związku ze specjalnymi krajowymi wymogami w dziedzinie zakresu badania ustawowego, Państwa Członkowskie mogą pomijać część międzynarodowych standardów rewizji finansowej powodującą te konflikty przez czas ich trwania, z zastrzeżeniem stosowania środków, o których mowa w art. 26 ust. 3. Wszelkie dodatki lub pominięcia ze strony Państw Członkowskich powinny przyczyniać się do wysokiego poziomu wiarygodności rocznych sprawozdań finansowych spółek i sprzyjać dobru publicznemu. Oznacza to, że Państwa Członkowskie mogą na przykład wymagać dodatkowego sprawozdania biegłego rewidenta dla rady nadzorczej lub innych wymogów co do sprawozdań i z zakresu rewizji finansowej w oparciu o krajowe zasady nadzoru korporacyjnego.

- (14) W celu przyjęcia przez Komisję międzynarodowego standardu rewizji finansowej do stosowania we Wspólnocie konieczne jest, by był on ogólnie akceptowany w skali międzynarodowej i by został opracowany przy pełnym udziale wszystkich zainteresowanych stron w wyniku jawnej i przejrzystej procedury, by poprawiał wiarygodność rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz by prowadził do dobra wspólnego Europy. **Potrzeba przyjęcia Międzynarodowych Wskazówek dotyczących Praktyki Rewizji Finansowej w ramach standardu powinna być oceniana zgodnie z procedurą komitologii w każdym indywidualnym przypadku. Komisja zapewnia, aby przed rozpoczęciem procedury przyjmowania przeprowadzona została kontrola mająca na celu weryfikację, czy wymogi te zostały spełnione, oraz przedstawia członkom Komitetu regulacyjnego ds. audytu sprawozdanie z wyników kontroli.**
- (15) W przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych ważne jest jasne określenie odpowiedzialności biegłych rewidentów prowadzących badanie składników grupy. **W tym celu audytor grupy powinien być w pełni odpowiedzialny za sprawozdanie z badania.**
- (16) Aby łatwiej można było porównywać spółki stosujące takie same standardy księgowości **oraz zwiększyć zaufanie opinii publicznej do funkcji badań**, Komisja może przyjąć wspólne sprawozdanie z badania dotyczące badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, przygotowane w oparciu o zatwierdzone międzynarodowe standardy rewizji finansowej, **o ile na poziomie Wspólnoty nie został przyjęty odpowiedni standard dla tego rodzaju sprawozdań.**
- (17) Regularne kontrole stanowią właściwy środek służący osiągnięciu jednolicie wysokiej jakości badań ustawowych. Biegli rewidenci i firmy audytorskie powinni być objęci systemem zapewnienia jakości, zorganizowanym w sposób gwarantujący jego niezależność od kontrolowanych biegłych rewidentów i firm audytorskich. **Dla potrzeb stosowania art. 29 dotyczącego systemów zapewniania jakości Państwa Członkowskie mogą postanowić o stosowaniu wymogu, że — gdy poszczególni biegli rewidenci mają wspólną politykę zapewniania jakości — należy rozpatrywać wyłącznie wymogi odnoszące się do firm audytorskich. Państwa Członkowskie mogą zorganizować system zapewniania jakości w taki sposób, by każdy biegły rewident był objęty kontrolą jakości co 6 lat. Pod tym względem finansowanie systemu zapewniania jakości powinno być wolne od niepożądanych wpływów. Komisja powinna dysponować uprawnieniami do przyjmowania środków wykonawczych w sprawach związanych z organizacją systemów zapewniania jakości oraz w zakresie jej finansowania, w przypadkach, gdy publiczne zaufanie do systemu zapewniania jakości zostało poważnie naruszone. Państwa Członkowskie powinny być zachęcane do wypracowania, poprzez systemy nadzoru publicznego, skoordynowanego podejścia w zakresie przeprowadzania kontroli jakości, by zapobiec nakładaniu bezzasadnych obciążeń na zainteresowane strony.**

(¹) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

Środa, 28 września 2005 r.

- (18) Dochodzenia i odpowiednie sankcje przyczyniają się do zapobiegania i poprawy niewłaściwego wykonania badania ustawowego.
- (19) Państwa Członkowskie powinny zorganizować dla biegłych rewidentów i firm audytorskich skuteczny system nadzoru publicznego w oparciu o kontrolę w państwie ojczystym. Rozwiązania regulacyjne dotyczące nadzoru publicznego powinny umożliwiać skuteczną współpracę na szczeblu Wspólnoty pomiędzy działaniami Państw Członkowskich w zakresie nadzoru. **System nadzoru publicznego powinien być zarządzany przez osoby niewykonyjące zawodu, które są zorientowane w dziedzinach istotnych dla badania ustawowego sprawozdań finansowych. Państwa Członkowskie mogą jednak dopuścić, by w zarządzaniu systemem nadzoru publicznego uczestniczyły — pozostając w mniejszości — osoby wykonujące zawód. Te osoby niewykonyjące zawodu mogą być specjalistami, którzy nigdy nie byli związani z zawodem biegłego rewidenta, lub osoby wykonujące ten zawód w przeszłości, które z niego odeszły.** Gdy to konieczne, właściwe władze Państw Członkowskich powinny współpracować ze sobą na rzecz wykonywania swych obowiązków nadzoru nad biegłymi rewidentami bądź firmami audytorskimi, które zostały przez nie zatwierdzone. Współpraca taka może znacznie przyczynić się do zapewnienia jednolicie wysokiej jakości badań ustawowych we Wspólnocie. **Zważywszy, że istnieje konieczność zapewnienia efektywnej współpracy i koordynacji na szczeblu europejskim pomiędzy właściwymi organami wyznaczonymi przez Państwa Członkowskie, wyznaczenie jednego podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie współpracy powinno pozostawać bez uszczerbku dla możliwości współpracy każdego pojedynczego organu z pozostałymi właściwymi organami Państw Członkowskich.**
- (20) **Dla zapewnienia zgodności z art. 32 ust. 3 (Zasady nadzoru publicznego), osoba niewykonyjąca zawodu jest uznawana za zorientowaną w dziedzinach związanych z badaniem ustawowym ze względu na jej przeszłe doświadczenie zawodowe lub jej znajomość co najmniej jednej z dziedzin wymienionych w art. 8.**
- (21) Wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej powinno dokonywać walne zgromadzenie udziałowców/akcjonariuszy **lub członków** badanej jednostki. Dla ochrony niezależności biegłego rewidenta ważne jest, aby jego odwołanie było możliwe tylko w przypadku zaistnienia zasadnych podstaw i pod warunkiem poinformowania o nich organu lub organów odpowiedzialnych za nadzór publiczny.
- (22) Jednostki interesu publicznego charakteryzuje większa widoczność i ich znaczenie ekonomiczne jest większe, dlatego w przypadku badania ustawowego ich rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych powinny stosować się surowsze wymogi.
- (23) Komitety ds. audytu oraz skuteczny system kontroli wewnętrznej przyczyniają się do minimalizacji ryzyka finansowego, operacyjnego i ryzyka niezachowania zgodności z wymogami oraz poprawiają jakość sprawozdawczości finansowej. **Państwa Członkowskie mogą uwzględnić zalecenie Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczące roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) ⁽¹⁾, w którym określono zalecany tryb powoływania i funkcjonowania komitetów ds. audytu. Państwa Członkowskie mogą ustalić, że funkcje należące do komitetu ds. audytu lub organu realizującego ekwiwalentne funkcje mogą być wykonywane przez cały organ administracyjny lub nadzorczy.**
- (24) **Co się tyczy obowiązków komitetu ds. audytu, zgodnie z art. 41 biegły rewident lub firma audytorska nie podlega w żaden sposób komitetowi.**
- (25) **Państwa Członkowskie mogą zdecydować także o zwolnieniu jednostek interesu publicznego będących przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania, których zbywalne papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, z obowiązku posiadania komitetu ds. audytu. Przyczyną wprowadzenia tej możliwości jest fakt, że w przypadkach gdy przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania działają wyłącznie w celu połączenia aktywów, powołanie komitetu ds. audytu nie zawsze byłoby właściwe. Sprawozdawczość finansowa i powiązane z nią rodzaje ryzyka są**

⁽¹⁾ Dz.U. L 52 z 25.2.2005, str. 51.

Środa, 28 września 2005 r.

nieporównywalne z tymi, które występują w przypadku pozostałych jednostek interesu publicznego. Dodatkowo, przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) oraz ich spółki zarządzające funkcjonują w ściśle określonym środowisku regulacyjnym oraz podlegają szczególnym mechanizmom regulacyjnym, takim jak kontrola sprawowana przez ich depozytariusza. W odniesieniu do inwestycji zbiorowego inwestowania, które nie zostały zharmonizowane przez dyrektywę 85/611/EWG⁽¹⁾, lecz podlegają równorzędnym zabezpieczeniom przewidzianym w tej dyrektywie, Państwom Członkowskim powinno się zezwalać, w tym konkretnym przypadku, na traktowanie ich tak jak zharmonizowanych w UE przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania.

- (26) *W celu zwiększenia niezależności rewidentów jednostek interesu publicznego kluczowi partnerzy firmy audytorskiej przeprowadzający badanie takich jednostek powinni podlegać rotacji. W celu zapewnienia takich zmian Państwa Członkowskie powinny wymagać zmiany kluczowych partnerów firmy audytorskiej zajmujących się badaną jednostką, zezwalając równocześnie firmie audytorskiej, z którą związani są kluczowi partnerzy firmy audytorskiej na dalsze sprawowanie funkcji biegłego rewidenta takiej jednostki. Jeżeli Państwo Członkowskie uznaje to za właściwe dla osiągnięcia żądanych celów, może alternatywnie wymagać zmiany firmy audytorskiej, bez uszczerbku dla przepisów art. 42 ust. 2.*
- (27) *Wzajemne powiązanie rynków kapitałowych uwypukla potrzebę zapewnienia także wysokiej jakości pracy wykonywanej przez rewidentów z państw trzecich w odniesieniu do rynku kapitałowego Wspólnoty. Stąd zainteresowani rewidentami powinni być poddawani rejestracji tak, by podlegali kontrolom jakości i systemowi dochodzeń i sankcji. Odstępstwa na zasadzie wzajemności powinny być możliwe pod warunkiem wykonania przez Komisję we współpracy z Państwami Członkowskimi badania równoważności. W każdym przypadku jednostki, które wyemitowały zbywalne papiery wartościowe na regulowanym rynku w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE, powinny zawsze być badane przez biegłego rewidenta zarejestrowanego w Państwie Członkowskim, bądź nadzorowanego przez właściwe władze państwa trzeciego, z którego dany biegły rewident pochodzi, jeśli to państwo trzecie jest uznawane przez Komisję lub Państwo Członkowskie za spełniające wymogi równoważne wymogom UE w dziedzinie zasad nadzoru, systemów zapewnienia jakości oraz systemów dochodzeń i sankcji i jeśli zachowana jest zasada równoważności. Jeżeli system zapewnienia jakości państwa trzeciego został uznany przez jakieś Państwo Członkowskie za równorzędny, to nie oznacza to, że inne Państwa Członkowskie są zmuszone taką krajową ocenę równoważności zaakceptować, ani że ocena taka udaremnia decyzję Komisji.*
- (28) *Złożoność audytów międzynarodowych grup wymaga dobrej współpracy pomiędzy właściwymi władzami Państw Członkowskich a właściwymi władzami państw trzecich. Państwa Członkowskie powinny zatem gwarantować możliwość dostępu właściwych władz państw trzecich do dokumentacji audytowej i innych dokumentów za pośrednictwem właściwych władz krajowych. Dla ochrony praw zainteresowanych stron i jednocześnie dla ułatwienia dostępu do tej dokumentacji i innych dokumentów Państwom Członkowskim powinno się zezwolić na przyznawanie bezpośredniego dostępu właściwym władzom państw trzecich pod warunkiem zgody właściwej władzy krajowej. Jednym z istotnych kryteriów przyznawania dostępu jest fakt, czy właściwe władze państw trzecich spełniają kryteria ogłoszone przez Komisję jako odpowiednie. Do czasu podjęcia takiej decyzji przez Komisję i bez uszczerbku dla niej Państwa Członkowskie mogą oceniać, czy kryteria są odpowiednie.*
- (29) *Ujawnienie informacji, o których mowa w art. 36 i 47, powinno odbywać się zgodnie z przepisami dotyczącymi przekazywania danych osobowych do państw trzecich, przewidzianymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽²⁾.*
- (30) *Środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją 1999/468/WE oraz z należyтым uwzględnieniem deklaracji złożonej przez Komisję w Parlamencie Europejskim w dniu 5 lutego 2002 r. w sprawie wykonania ustawodawstwa dotyczącego usług finansowych. Do tego celu powinno się ustanowić komitet wspierający Komisję.*

⁽¹⁾ *Dyrektywa Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)* (Dz.U. L 375, 31.12.1985, str. 3). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 79 z 24.3.2005, str. 9).

⁽²⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

Środa, 28 września 2005 r.

- (31) *Parlament Europejski powinien dysponować okresem trzech miesięcy od dnia pierwszego przekazania projektu poprawek i środków wykonawczych na ich analizę i wyrażenie swojej opinii. Jednakże w pilnych i odpowiednio uzasadnionych przypadkach powinno być możliwe skrócenie tego okresu. Jeżeli Parlament przyjmie w tym czasie rezolucję, Komisja ponownie bada projekt poprawek lub środków wykonawczych.*
- (32) Środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy powinny być przyjmowane zgodnie z decyzją 1999/468/WE.
- (33) Zgodnie z zasadą pomocniczości i proporcjonalności, określoną w art. 5 Traktatu, środki przewidziane niniejszą dyrektywą, wymagające stosowania pojedynczego zbioru międzynarodowych standardów rewizji finansowej, aktualizowania wymogów dotyczących kształcenia, definicji etyki zawodowej oraz technicznego uruchomienia współpracy pomiędzy właściwymi władzami Państw Członkowskich oraz pomiędzy tymi władzami a władzami państw trzecich, konieczna jest realizacja celów dalszej poprawy i harmonizacji jakości badania ustawowego we Wspólnocie oraz ułatwienia współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi w celu umocnienia zaufania do badania ustawowego.
- (34) W celu zwiększenia przejrzystości w stosunkach pomiędzy biegłym rewidentem lub firmą audytorską a badanym podmiotem, dyrektywy 78/660/EWG i 83/349/EWG winny być zmienione w taki sposób, aby wymagały ujawnienia wynagrodzenia za badanie oraz wynagrodzenia płaconego za usługi nie będące badaniem w informacjach dodatkowych do rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- (35) Dyrektywa Rady 84/253/EWG winna być uchylona, ponieważ nie zawiera kompleksowego zbioru elementów zapewniających odpowiednią infrastrukturę badania, taką jak nadzór publiczny, systemy dyscyplinarne oraz systemy zapewnienia jakości, oraz ponieważ nie zawiera specjalnych przepisów dotyczących współpracy regulacyjnej pomiędzy Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi. Dla uzyskania pewności prawa jest jednakowoż konieczne jasne zaznaczenie, że biegli rewidenci i firmy audytorskie, którzy zostali zatwierdzeni na mocy dyrektywy 84/253/EWG, są nadal uważani za zatwierdzonych na podstawie niniejszej dyrektywy.
- (36) *Biegli rewidenci i firmy audytorskie mają obowiązek wykonywać swoją pracę z należyłą starannością i w związku z tym powinni odpowiadać za szkody finansowe spowodowane brakiem staranności. Możliwość uzyskania przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej może ulec zmianie w zależności od tego, czy ponosiliby oni nieograniczoną odpowiedzialność finansową. Ze swej strony Komisja zamierza zbadać te kwestie, biorąc jednak pod uwagę fakt, iż systemy odpowiedzialności w Państwach Członkowskich mogą się znacznie różnić między sobą.*

PRZYMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady dotyczące badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań **finansowych**.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej dyrektywy należy stosować następujące definicje:

- (1) „Badanie ustawowe” to badanie rocznych sprawozdań finansowych bądź skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w takim zakresie, w jakim wymaga tego prawo **wspólnotowe**;
- (2) „Biegły rewident” to osoba fizyczna zatwierdzona zgodnie z niniejszą dyrektywą przez właściwe władze Państwa Członkowskiego do przeprowadzenia badań ustawowych;

Środa, 28 września 2005 r.

- (3) „Firma audytorska” oznacza **osobę prawną lub jakąkolwiek inną** jednostkę zatwierdzoną zgodnie z niniejszą dyrektywą przez właściwe organy Państwa Członkowskiego do przeprowadzania badań ustawowych, niezależnie od jej formy prawnej;
- (4) „Jednostka badająca z państwa trzeciego” to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który wykonuje badania rocznych bądź skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółki, zarejestrowany w państwie trzecim;
- (5) „Biegły rewident z państwa trzeciego” to osoba fizyczna, która przeprowadza badania rocznych bądź skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółki, zarejestrowana w państwie trzecim;
- (6) „Biegły rewident grupy” to biegły **rewident(-ci)** bądź **firma(-y) audytorska(-kie)**, przeprowadzająca **(-y, -e)** badanie ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- (7) „Sieć” to większa struktura:
- której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska; oraz
  - której wyraźnym celem jest wspólny podział zysków i kosztów lub która posiada wspólnego właściciela, kontrolę bądź zarząd, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, wykorzystuje wspólną nazwę firmową lub znaczącą część zasobów profesjonalnych;
- (8) „Podmiot powiązany z firmą audytorską” to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne sprawowanie własności, wspólną kontrolę lub zarządzanie;
- (9) „Raport z badania” to sprawozdanie, o którym mowa w art. 51a dyrektywy 78/660/EWG oraz art. 37 dyrektywy 83/349/EWG, sporządzone przez biegłego rewidenta lub przez firmę audytorską;
- (10) „Właściwe władze” to władze lub organy wyznaczone przepisami prawa, którym powierzono regulację lub sprawowanie kontroli nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi **bądź nad ich szczególnymi aspektami; odniesienie do „właściwych władz” w konkretnym artykule oznacza odniesienie do władz lub organu(-ów) odpowiedzialnych za funkcje, o których mowa w tym artykule;**
- (11) „Międzynarodowe standardy rewizji finansowej” oznaczają Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej i powiązane z nimi **wskazówki i standardy** — w zakresie, w jakim odnoszą się one do badania ustawowego;
- (12) „Międzynarodowe standardy rachunkowości” to Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) i powiązane z nimi interpretacje (Interpretacje SKI-KIMSF) wraz z późniejszymi zmianami tych standardów i powiązanych interpretacji, przyszłymi standardami i powiązanymi z nimi interpretacjami wydanymi lub przyjętymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR);
- (13) „Jednostki interesu publicznego” to jednostki **podlegające prawu Państwa Członkowskiego, których zbywalne papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym któregośkolwiek z Państw Członkowskich w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE, instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 pkt 1 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe⁽¹⁾ oraz zakłady ubezpieczeń, określone w art. 2 ust. 1 dyrektywy 91/674/EWG. Państwa Członkowskie mogą ponadto wyznaczyć inne jednostki jako jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o doniosłym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub ilość zatrudnionych pracowników;**
- (14) „Spółdzielnia” to spółdzielnia europejska, określona w art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1435/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE)⁽²⁾, bądź każda inna spółdzielnia, która wymaga badania ustawowego na mocy prawa wspólnotowego, taka jak instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 pkt 1 dyrektywy 2000/12/WE i zakłady ubezpieczeń określone w art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 91/674/EWG;

⁽¹⁾ Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/1/WE.

⁽²⁾ Dz.U. L 207 z 18.8.2003, str. 1.

Środa, 28 września 2005 r.

- (15) „Osoba niewykonywająca zawodu” to każda osoba fizyczna, która przez przynajmniej trzy lata przed zaangażowaniem się w zarządzanie systemem nadzoru publicznego nie przeprowadzała badań ustawowych, nie posiadała prawa głosu w firmie audytorskiej, nie była członkiem organu administracyjnego bądź zarządczego żadnej firmy audytorskiej i nie pozostawała z żadną taką firmą w stosunku pracy ani nie była z nią związana w inny sposób;
- (16) „Kluczowy(-i) partner(-rzy) firmy audytorskiej” to:
- biegły(-li) rewident(-ci) wyznaczony(-eni) przez firmę audytorską do realizacji konkretnego zlecenia badania jako w głównym stopniu odpowiedzialny(-i) za przeprowadzenie badania ustawowego w imieniu danej firmy audytorskiej; bądź
  - w przypadku badania grupy przynajmniej biegły(-li) rewident(-ci) wyznaczony(-eni) przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialny(-i) za przeprowadzenie badania ustawowego na poziomie grupy oraz biegły(-li) rewident(-ci) wyznaczony(-eni) jako w głównym stopniu odpowiedzialny(-i) na poziomie istotnych spółek zależnych; bądź
  - biegły(-li) rewident(-ci), który(ktorzy) podpisuje(-ą) sprawozdanie z badania.

ROZDZIAŁ II

ZATWIERDZENIE, USTAWICZNE DOSKONALENIE I WZAJEMNE UZNAWANIE

Artykuł 3

Zatwierdzenie biegłych rewidentów i firm audytorskich

1. **Badania ustawowe przeprowadzane są wyłącznie przez biegłych rewidentów bądź firmy audytorskie, zatwierdzonych (-e) przez Państwo Członkowskie wymagające badania ustawowego.**

2. **Każde Państwo Członkowskie wyznacza właściwe władze odpowiedzialne za zatwierdzanie biegłych rewidentów i firm audytorskich.**

Właściwymi władzami mogą być stowarzyszenia zawodowe, pod warunkiem że podlegają one systemowi nadzoru publicznego, przewidzianego w niniejszej dyrektywie.

3. **Bez uszczerbku dla art. 11, właściwe władze Państw Członkowskich mogą zatwierdzać jako biegłych rewidentów jedynie osoby fizyczne, spełniające przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6-10.**

4. **Właściwe władze Państw Członkowskich mogą zatwierdzać jako firmy audytorskie jedynie te podmioty, które spełniają warunki określone w poniższych lit. a)-d). Państwa Członkowskie mogą jedynie ustalić dodatkowe warunki w związku z lit. c) Warunki te być proporcjonalne do zakładanych celów i nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne.**

a) **Osoby fizyczne, które przeprowadzają badania ustawowe w imieniu firmy muszą spełniać przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6-12 i muszą być zatwierdzone jako biegli rewidenty w danym Państwie Członkowskim.**

b) **Większość praw głosu musi należeć do firm audytorskich zatwierdzonych w Państwie Członkowskim lub do osób fizycznych spełniających przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6-12; Państwa Członkowskie mogą postanowić, by takie osoby fizyczne były również zatwierdzone w innym Państwie Członkowskim. Do celów badania ustawowego spółdzielni i podobnych podmiotów, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, Państwa Członkowskie mogą uchwalić inne, szcze gólne postanowienia dotyczące praw głosu.**

c) **Większość, wynoszącą maksymalnie 75 % członków organu administracyjnego bądź zarządczego firmy, muszą stanowić firmy audytorskie zatwierdzone w Państwie Członkowskim lub osoby fizyczne spełniające przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6 -12; Państwa Członkowskie mogą postanowić, by takie osoby fizyczne musiały także być zatwierdzone w którymkolwiek Państwie Członkowskim. W przypadku gdy taki organ ma nie więcej niż dwóch członków, jeden z tych członków musi co najmniej spełniać warunki określone w niniejszym ustępie.**

d) **Firma spełnia warunek określony w art. 4.**

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 4

Nieposzlakowana reputacja

Właściwe władze Państwa Członkowskiego **mogą zatwierdzać** wyłącznie osoby fizyczne lub firmy o nieposzlakowanej **reputacji**.

Artykuł 5

Cofnięcie zatwierdzenia

1. Zatwierdzenie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej zostanie cofnięte w przypadku poważnego naruszenia nieposzlakowanej reputacji tej osoby lub firmy. **Państwa Członkowskie mogą jednak ustalić odpowiedni termin spełnienia wymogów w zakresie nieposzlakowanej reputacji.**
2. Zatwierdzenie firmy audytorskiej zostaje cofnięte, jeżeli przestanie być spełniany którykolwiek z warunków określonych w art. 3 **ust. 4 lit. b) i c)**. Państwa Członkowskie mogą jednak ustalić **odpowiedni termin** spełnienia tych wymogów.
3. **W przypadku cofnięcia z jakiegokolwiek powodu zatwierdzenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, właściwa władza Państwa Członkowskiego, w którym zatwierdzenie zostało cofnięte, informuje o tym fakcie i przyczynach cofnięcia właściwe władze tych Państw Członkowskich, w których dany biegły rewident lub firma audytorska również jest zatwierdzona, zaś informacje dotyczące tych władz są zarejestrowane w rejestrze tego pierwszego Państwa Członkowskiego zgodnie z art. 15 ust. 3.**

Artykuł 6

Wymagania dotyczące wykształcenia

Bez uszczerbku dla art. 11, osoba fizyczna może być zatwierdzona do przeprowadzania badań ustawowych dopiero po osiągnięciu poziomu wykształcenia dopuszczającego do studiów uniwersyteckich **lub równorzędnego**, a następnie ukończeniu kursu kształcenia teoretycznego, przejściu szkolenia praktycznego i zdaniu egzaminu z zakresu kompetencji zawodowej na poziomie uniwersyteckiego egzaminu końcowego **bądź równorzędnego**, zorganizowanego bądź uznawanego przez **dane Państwo Członkowskie**.

Artykuł 7

Badanie kompetencji zawodowych

Badanie kompetencji zawodowych, o których mowa w art. 6 gwarantuje niezbędny poziom wiedzy teoretycznej w zakresie przedmiotów mających znaczenie dla badania ustawowego oraz umiejętności zastosowania takiej wiedzy w praktyce. Co najmniej część tego badania musi odbywać się w formie pisemnej.

Artykuł 8

Sprawdzenie wiedzy teoretycznej

1. Sprawdzenie wiedzy teoretycznej w ramach badania obejmuje w szczególności następujące przedmioty:
  - a) ogólną teorię i zasady rachunkowości,
  - b) wymogi prawne i standardy dotyczące przygotowania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
  - c) międzynarodowe standardy rachunkowości,
  - d) analizę finansową,
  - e) rachunkowość kosztów i rachunkowość zarządczą,
  - f) zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną,
  - g) badanie sprawozdań finansowych **i umiejętności zawodowe**,
  - h) wymogi prawne i standardy zawodowe dotyczących badań ustawowych i biegłych rewidentów,
  - i) międzynarodowe standardy rewizji **finansowej**,
  - j) **etykę** zawodową i niezależność.

Środa, 28 września 2005 r.

2. Zawiera również **przynajmniej** następujące tematy w zakresie, w jakim mają one znaczenie dla badania sprawozdań finansowych:

- a) prawo spółek i ład korporacyjny,
- b) prawo upadłościowe i podobne procedury,
- c) prawo podatkowe,
- d) prawo cywilne i handlowe,
- e) prawo ubezpieczeń społecznych i prawo zatrudnienia,
- f) technologie informacyjne i systemy komputerowe,
- g) mikroekonomia, makroekonomia i ekonomia finansowa,
- h) matematyka i statystyka,
- i) podstawowe zasady zarządzania finansowego podmiotów gospodarczych.

3. Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, dokonać adaptacji listy tematów, które mają być uwzględnione w teście wiedzy teoretycznej, o którym mowa w ust. 1. **Przyjmując te środki wykonawcze, Komisja uwzględni zmiany w rewizji finansowej i zawodzie biegłego rewidenta.**

Artykuł 9

Zwolnienia

1. W drodze odstępstwa od art. 7 i 8, Państwo Członkowskie może ustanowić, że osoba, która pomyślnie przeszła egzamin uniwersytecki lub jego ekwiwalent lub posiada stopień uniwersytecki lub równorzędne kwalifikacje w jednym lub większej ilości przedmiotów, o których mowa w art. 8, może być zwolniona ze sprawdzenia wiedzy teoretycznej w zakresie przedmiotów objętych egzaminem lub stopniem.

2. W drodze odstępstwa od art. 7, Państwo Członkowskie może ustanowić, że posiadacz stopnia uniwersyteckiego lub równoważnych kwalifikacji w jednym lub większej liczbie przedmiotów, o których mowa w art. 8, może być zwolniony ze sprawdzenia umiejętności stosowania w praktyce swojej wiedzy teoretycznej w zakresie takich przedmiotów, jeśli przeszedł praktyczne szkolenie w tym zakresie, potwierdzone egzaminem lub dyplomem uznanym przez Państwo.

Artykuł 10

Szkolenie praktyczne

1. W celu zapewnienia możliwości zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, sprawdzenie której wchodzi w skład egzaminu, praktykant powinien ukończyć co najmniej trzyletnie szkolenie praktyczne, między innymi w zakresie badania rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub podobnych sprawozdań finansowych. Co najmniej dwie trzecie takiego szkolenia praktycznego powinno być ukończone u biegłego rewidenta lub w firmie audytorskiej zatwierdzonej w którymkolwiek Państwie Członkowskim.

2. Państwa Członkowskie zapewnią, by wszystkie szkolenia przeprowadzane były przez osoby dające wystarczające gwarancje w zakresie **zdolności do prowadzenia** szkolenia **praktycznego**.

Artykuł 11

Uzyskanie kwalifikacji w drodze długoterminowego doświadczenia zawodowego

Państwa Członkowskie mogą zatwierdzić jako biegłego rewidenta osobę, która nie spełnia warunków określonych w art. 6, jeśli **osoba ta** potrafi wykazać, że:

- a) była przez 15 lat zaangażowana w działalność zawodową, która umożliwiła jej zdobycie wystarczającego doświadczenia w dziedzinie finansów, prawa i rachunkowości oraz zdała egzamin z zakresu kompetencji zawodowych, o którym mowa w **art. 7**, lub
- b) była przez siedem lat zaangażowana w działalność zawodową w tych dziedzinach i dodatkowo przeszła szkolenie praktyczne, o którym mowa w art.10 oraz zdała egzamin z zakresu kompetencji zawodowych, o którym mowa w **art. 7**.

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 12

Połączenie szkolenia praktycznego i kształcenia teoretycznego

1. Państwa Członkowskie mogą postanowić, że okresy kształcenia teoretycznego w dziedzinach, o których mowa w art. 8, zalicza się na poczet okresu działalności zawodowej, o którym mowa w art. 11, pod warunkiem, że takie kształcenie jest potwierdzone egzaminem uznawanym przez dane państwo. Kształcenie takie musi trwać co najmniej jeden rok i nie może spowodować zmniejszenia okresu działalności zawodowej o więcej niż cztery lata.
2. Okres działalności zawodowej oraz szkolenia praktycznego nie może być krótszy od kursu kształcenia teoretycznego i szkolenia praktycznego, wymaganego w **art. 10**.

Artykuł 13

Kształcenie ustawiczne

Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidentzi byli objęci odpowiednimi programami kształcenia ustawicznego w celu utrzymania *ich wiedzy teoretycznej, umiejętności i wartości zawodowych na odpowiednio wysokim poziomie* oraz, aby niespełnienie wymogu dotyczącego kształcenia ustawicznego podlegało odpowiednim sankcjom, o których mowa w art. 30.

Artykuł 14

Zatwierdzenie biegłych rewidentów z innych Państw Członkowskich

Właściwe władze Państw Członkowskich ustanowią procedury zatwierdzania biegłych rewidentów, które zostały zatwierdzone w innych Państwach Członkowskich. Procedury te nie mogą wykraczać poza wymóg zdania testu umiejętności zgodnie z art. 4 dyrektywy Rady 89/48/EWG ⁽¹⁾. Test umiejętności, **przeprowadzany w jednym z języków dopuszczonych przez przepisy dotyczące języka obowiązujące w danym Państwie Członkowskim**, obejmuje jedynie dostateczną znajomość przez biegłego rewidenta ustaw i rozporządzeń danego Państwa Członkowskiego w zakresie istotnym dla badania ustawowego.

ROZDZIAŁ III

REJESTRACJA

Artykuł 15

Rejestr publiczny

1. Państwa Członkowskie zapewniają, by biegli rewidentzi i firmy audytorskie, które zostały zatwierdzone, były wpisane do rejestru publicznego zgodnie z art. 16 i 17. **W wyjątkowych okolicznościach Państwa Członkowskie mogą odstąpić od stosowania wymogów określonych w niniejszym artykule oraz art. 16 dotyczących ujawnienia informacji, ale wyłącznie w zakresie niezbędnym do zmniejszenia bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakichkolwiek osób.**
2. Państwa Członkowskie zapewniają, że każdy biegły rewident i każda firma audytorska są identyfikowani w rejestrze publicznym pod indywidualnym numerem. Rejestrowane informacje są **gromadzone** w rejestrze w formie elektronicznej i są publicznie dostępne w wersji elektronicznej.
3. Rejestr publiczny zawiera ponadto nazwę i adres właściwych władz kierujących **zatwierdzaniem, o którym mowa w art. 3**, zapewnieniem jakości, o którym mowa w art. 29, dochodzeniami i sankcjami wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich, o których mowa w art. 30, oraz nadzorem publicznym, o którym mowa w art. 32.
4. Państwa Członkowskie zapewniają, aby rejestr publiczny został w pełni uruchomiony nie później niż (*).

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych przyznawanych na zakończenie kształcenia zawodowego i szkolenia trwającego przynajmniej trzy lata (Dz.U. L 19 z 24.1.1989, str. 16). Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 206 z 31.7.2001, str. 1).

(*) 3 lata od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 16

Rejestracja biegłych rewidentów

1. Jeśli chodzi o biegłych rewidentów, rejestr publiczny musi zawierać co najmniej następujące informacje:
  - a) imię i nazwisko, adres i numer rejestracji,
  - b) jeśli ma to zastosowanie, **nazwa, adres, adres strony internetowej i numer rejestracji firm(-y) audytorskiej(-ich)**, przez **którą(-e)** biegły rewident jest zatrudniany lub z **którą(-ymi)** jest związany jako wspólnik bądź w inny sposób;
  - c) **każda inna rejestracja(-cje) w charakterze biegłego rewidenta przez właściwe władze innych Państw Członkowskich i w charakterze rewidenta przez państwa trzecie, w tym nazwa(-y) władzy(władz) rejestrujących oraz, jeśli ma to zastosowanie, numer(-y) rejestracji.**
2. **Rewidenci z państwa trzeciego, zarejestrowani zgodnie z art. 45 będą wyraźnie figurować w rejestrze jako takowi, a nie jako biegli rewidenci.**

Artykuł 17

Rejestracja firm audytorskich

1. Jeśli chodzi o firmy audytorskie, rejestr publiczny musi przynajmniej zawierać następujące informacje:
  - a) nazwa, adres i numer rejestracji,
  - b) forma prawna,
  - c) informacje kontaktowe, główna osoba do kontaktów oraz, gdzie dotyczy, adres strony internetowej,
  - d) adres każdego biura w danym Państwie Członkowskim,
  - e) nazwisko i numer rejestracji wszystkich biegłych rewidentów, zatrudnianych przez firmę audytorską lub związanych z nią w charakterze wspólnika lub w inny sposób,
  - f) nazwiska i adresy służbowe wszystkich właścicieli i udziałowców,
  - g) nazwiska i adresy służbowe wszystkich członków organu administracyjnego bądź zarządczego,
  - h) jeśli dotyczy, członkostwo w sieci oraz wykaz nazwisk i adresów firm będących ich członkami bądź podmiotów stowarzyszonych lub wskazanie miejsca, gdzie te informacje są publicznie dostępne,
  - i) **wszystkie inne rejestracje jako firmy audytorskiej przez właściwe władze innych Państw Członkowskich oraz jako jednostki badającej przez państwa trzecie, w tym nazwa(y) organu(ów) rejestrującego(ych) oraz, jeśli ma to zastosowanie, numer(y) rejestracji.**
2. **Jednostki badające z państwa trzeciego, zarejestrowane zgodnie z art. 45 będą w rejestrze wyraźnie występować jako takowe, a nie jako firmy audytorskie.**

Artykuł 18

Aktualizacja informacji w rejestrze

Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidenci i firmy audytorskie bez nieuzasadnionej zwłoki zgłaszali/zgłaszały właściwym władzom odpowiedzialnym za rejestr publiczny wszelkie zmiany dotyczące informacji zawartych w rejestrze publicznym. Po otrzymaniu zgłoszenia rejestr publiczny jest zaktualizowany bez nieuzasadnionej zwłoki.

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 19

Odpowiedzialność za informacje zawarte w rejestrze

Informacje **dostarczone odpowiednim właściwym władzom** zgodnie z **art. 16, 17 i 18** muszą być podpisane przez danego biegłego rewidenta lub firmę audytorską. **W przypadku gdy właściwa władza przewiduje przekazywanie tych informacji drogą elektroniczną**, można to zrobić **na przykład** przy pomocy podpisu elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych podpisów elektronicznych ⁽¹⁾.

Artykuł 20

Język

1. Informacje wpisane do rejestru publicznego są zapisane w jednym z języków dopuszczonych przez przepisy dotyczące języka obowiązujące w danym Państwie Członkowskim.
2. Państwa Członkowskie mogą zezwolić, aby informacje te były wpisane do rejestru publicznego dodatkowo w innym języku(-ach) Wspólnoty. Państwa Członkowskie mogą wprowadzić wymóg uwierzytelniania tłumaczeń tych informacji.

We wszystkich przypadkach dane Państwo Członkowskie zapewniają, aby w rejestrze znalazła się informacja, czy tłumaczenie jest uwierzytelnione, czy nie.

ROZDZIAŁ IV

ETYKA ZAWODOWA, NIEZALEŻNOŚĆ I TAJEMNICA ZAWODOWA

Artykuł 21

Etyka zawodowa

1. Państwa Członkowskie zapewniają, by wszyscy biegli rewidenty i firmy audytorskie podlegali zasadom etyki zawodowej. **Obejmują one** co najmniej **szlachtę w interesie publicznym**, ich uczciwość i obiektywizm oraz kompetencje zawodowe i należytą staranność.
2. **W celu zagwarantowania poufności w badaniu oraz w celu zagwarantowania jednolitego stosowania ust. 1** Komisja może, **zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2**, przyjąć środki wykonawcze dotyczące zasad etyki zawodowej.

Artykuł 22

Niezależność i obiektywizm

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby przeprowadzając badanie ustawowe **dany** biegły rewident **i/ lub** firma audytorska zachowali niezależność od badanej jednostki i nie byli zaangażowani w **proces podejmowania decyzji** przez badaną **jednostkę**.
2. **Państwa Członkowskie gwarantują, że biegły rewident lub firma audytorska nie mogą przeprowadzić badania ustawowego, jeżeli zachodzi jakikolwiek bezpośredni lub pośredni związek — o charakterze finansowym, gospodarczym, stosunku pracy lub innego rodzaju, włączając świadczenie dodatkowych usług nie związanych z badaniem — między biegłym rewidentem, firmą audytorską lub siecią a badaną jednostką, na podstawie którego obiektywna, rozsądna i poinformowana strona trzecia wywnioskowałaby, że niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest naruszona. Jeżeli na niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej mają wpływ zagrożenia, takie jak kontrola własnej działalności, interes własny, występowanie w czyimś interesie, zażyłość lub zaufanie bądź zastraszenie, dany biegły rewident lub firma audytorska musi zastosować zabezpieczenia w celu złagodzenia tych zagrożeń. Jeżeli waga zagrożeń w porównaniu do zastosowanych zabezpieczeń jest taka, że niezależność zostaje naruszona, biegły rewident lub firma audytorska nie prowadzi badania ustawowego.**

(¹) Dz.U. L 13 z 19.1.2000, str. 12.

Środa, 28 września 2005 r.

Państwa Członkowskie zapewniają również, by w zakresie badań ustawowych jednostek interesu publicznego biegły rewident lub firma audytorska, jeżeli wymaga tego zabezpieczenie niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, nie prowadziła ustawowego badania w przypadku kontroli własnej działalności lub wystąpienia interesu własnego.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidentzi lub firmy audytorskie dokumentowali w dokumentacji rewizyjnej wszystkie **poważne** zagrożenia dla swej niezależności oraz zabezpieczenia, zastosowane w celu złagodzenia tych zagrożeń.

4. *W celu zagwarantowania poufności w badaniu oraz w celu zagwarantowania jednolitego stosowania ust. 1 i 2, Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, przyjąć środki oparte na zasadach środki wykonawcze dotyczące:*

- a) *zagrożeń i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 3;*
- b) *sytuacji, w której powaga zagrożeń, o której mowa w ust. 3 jest na tyle znacząca, że narusza niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej;*
- c) *przypadków kontroli własnej działalności lub występowania interesu własnego, o których mowa w ust. 2 akapicie drugim, w których badanie ustawowe może lub nie może zostać przeprowadzone.*

Artykuł 23

Poufność i tajemnica zawodowa

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby wszystkie informacje i dokumenty, do których biegły rewident lub firma audytorska ma dostęp w trakcie przeprowadzania badania ustawowego, były chronione na podstawie odpowiednich przepisów dotyczących poufności i tajemnicy zawodowej.

2. Przepisy dotyczące poufności i tajemnicy zawodowej, odnoszące się do biegłych rewidentów bądź firm audytorskich nie mogą wstrzymywać wprowadzania w życie **przepisów niniejszej dyrektywy**.

3. *W przypadku zastąpienia jednego biegłego rewidenta bądź firmy audytorskiej przez innego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, zastępowany biegły rewident lub firma audytorska udostępnia nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej wszelkie właściwe informacje na temat badanej jednostki.*

4. *Biegły rewident lub firma audytorska, która przestała wykonywać określone zlecenie na przeprowadzenie badania, jak również były biegły rewident lub firma audytorska nadal podlegają przepisom ust. 1 i 2 w zakresie tego zlecenia.*

Artykuł 24

Niezależność i obiektywizm biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firm audytorskich

Państwa Członkowskie zapewniają, aby właściciele lub akcjonariusze firmy audytorskiej jak również członkowie organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych takiej firmy lub firmy powiązanej, nie ingerowali w przeprowadzanie badania ustawowego w jakikolwiek sposób zagrażający niezależności i obiektywizmowi biegłego rewidenta, który przeprowadza badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej.

Artykuł 25

Wynagrodzenie za badania

Państwa Członkowskie zapewniają istnienie stosownych przepisów dotyczących wynagrodzeń za badania ustawowe, **które przewidują że wynagrodzenia te:**

- a) **nie** są uzależnione ani kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz badanej jednostki,
- b) nie mają w żadnej mierze charakteru przypadkowego.

ROZDZIAŁ V

STANDARDY REWIZJI FINANSOWEJ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Artykuł 26

Standardy rewizji finansowej

1. Państwa Członkowskie wymagają od biegłych rewidentów i firm audytorskich prowadzenia badań ustawowych zgodnie z międzynarodowymi standardami rewizji finansowej przyjętymi przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2. **Państwa Członkowskie mogą w dalszym ciągu stosować standardy krajowe, dopóki Komisja nie przyjmie międzynarodowych standardów obejmujących te same kwestie. Przyjęte międzynarodowe standardy rewizji finansowej publikowane są w całości we wszystkich językach urzędowych Wspólnoty w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.**
2. **Komisja może podejmować decyzje zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, w sprawie możliwości stosowania wewnątrz Wspólnoty międzynarodowych standardów rewizji finansowej.** Komisja przyjmuje międzynarodowe standardy rewizji finansowej do stosowania we Wspólnocie jedynie wtedy, jeśli:
  - a) są ogólnie uznawane w skali międzynarodowej i zostały opracowane z uwzględnieniem prawidłowej, należytej procedury, nadzoru publicznego i przejrzystości, **oraz**
  - b) **przyczyniają się do wysokiego poziomu wiarygodności i jakości** rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 3 dyrektywy 78/660/EWG i art. 16 ust. 3 dyrektywy 83/349/EWG, **oraz**
  - c) prowadzą do dobra wspólnego Europy.
3. Państwa Członkowskie mogą **określić procedury lub wymogi dotyczące badania, uzupełniające — lub w wyjątkowych przypadkach ograniczające — międzynarodowe standardy rewizji finansowej** jedynie wtedy, gdy wynikają one ze szczególnych krajowych wymogów prawnych dotyczących badania ustawowego. Państwa Członkowskie **zapewnią zgodność tych dodatkowych procedur audytu lub wymogów z przepisami określonymi w ust. 2 lit. b) i c) oraz** poinformują o nich Komisję i Państwa Członkowskie przed ich przyjęciem. W wyjątkowych przypadkach pominięcia części międzynarodowych standardów rewizji finansowej Państwa Członkowskie **poinformują Komisję i pozostałe Państwa Członkowskie o swoich specyficznych wymogach prawnych, jak również powodach ich utrzymywania przynajmniej na sześć miesięcy przed przyjęciem ich krajowym przyjęciem lub, w przypadku wymogów już obowiązujących w momencie przyjęcia międzynarodowego standardu rewizji finansowej, w terminie trzech miesięcy od przyjęcia właściwego standardu rewizji finansowej.**
4. **Państwa Członkowskie mogą wprowadzić dodatkowego wymogi dotyczące badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych na okres dwóch lat od upływu terminu transpozycji ustanowionego w art. 53 ust. 1.**

Artykuł 27

Badanie ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Państwa Członkowskie zapewniają, aby w przypadku badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy przedsiębiorstw:

- a) rewident grupy ponosił pełną odpowiedzialność za raport z badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- b) biegły rewident grupy **przeprowadza kontrolę i** zatrzymuje dokumentację swej kontroli pracy w zakresie rewizji finansowej wykonanej przez **biegłego(-ych) rewidenta(-ów) z państwa trzeciego, biegłego(-ych) rewidenta(-ów), jednostkę(-ki) badającą(-e) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-kie) w celu audytu grupy. Dokumentacja zachowana przez biegłego rewidenta grupy musi być wystarczająca dla prawidłowej oceny pracy biegłego rewidenta grupy przez właściwą władzę;**

Środa, 28 września 2005 r.

- c) kiedy element grupy **przedsiębiorstw** jest badany przez **biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub jednostkę(-ki) badającą(-e)** z państwa trzeciego, nie posiadającego umowy o współpracy, o której mowa w art. 47, biegły rewident grupy odpowiada za zapewnienie na żądanie prawidłowego dostarczenia do organów nadzoru publicznego dokumentacji pracy w zakresie badania sprawozdania finansowego, przeprowadzonego przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub jednostkę(-i) badającą(-e) z państwa trzeciego, łącznie z dokumentami roboczymi, istotnymi dla audytu grupy. W celu zapewnienia dostarczenia takich dokumentów, biegły rewident grupy musi zatrzymać egzemplarz takiej dokumentacji, bądź też uzgodnić z biegłym (-i) rewidentem(-ami) lub jednostką(-ami) badającą(-ymi) z państwa trzeciego swój prawidłowy i nieograniczony dostęp na żądanie lub podjąć jakiegokolwiek inne stosowne działania. Jeżeli przeszkody prawne lub inne uniemożliwią przekazanie dokumentacji z badania z państwa trzeciego do biegłego rewidenta grupy, dokumentacja zachowana przez biegłego rewidenta grupy musi zawierać dowody, że biegły rewident wszczął stosowne procedury w celu uzyskania dostępu do dokumentacji badania oraz, w przypadku przeszkód innych niż przeszkody prawne wynikające z przepisów tego państwa, dowody na istnienie takich przeszkód.

Artykuł 28

Sprawozdawczość z badania

1. W przypadku gdy firma audytorska przeprowadza badanie ustawowe, sprawozdanie z badania musi zostać podpisane przez biegłego rewidenta(ów), przeprowadzającego(ych) badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej. **W wyjątkowych okolicznościach Państwa Członkowskie mogą postanowić, że podpis ten nie musi być ujawniany opinii publicznej, jeżeli takie ujawnienie mogłoby prowadzić do bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakiegokolwiek osoby. W każdym przypadku nazwisko(-a) danej(-ych) osoby(-ów) musi(-szą) być znane odpowiednim właściwym władzom.**
2. **Niezależnie od art. 51a ust. 1 dyrektywy 78/660/EWG i w przypadku gdyby Komisja nie przyjęła wspólnego standardowego sprawozdania z badania zgodnie z art. 26 ust. 1,** Komisja może zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, **w celu zwiększenia zaufania społeczeństwa do funkcji badania,** przyjmując wspólne standardowe sprawozdanie z badania dla rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, przygotowanych zgodnie z zatwierdzonymi międzynarodowymi standardami rachunkowości.

ROZDZIAŁ VI

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI

Artykuł 29

Systemy zapewniania jakości

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby wszyscy biegli rewidenty i firmy audytorskie były objęte systemem zapewniania jakości spełniającym co najmniej poniższe kryteria:
  - a) system zapewniania jakości musi być zorganizowany w sposób gwarantujący jego niezależność od kontrolowanych biegłych rewidentów i firm audytorskich oraz podlegać nadzorowi publicznemu opisanemu w rozdziale VIII,
  - b) finansowanie działania systemu zapewniania jakości musi być bezpieczne i nie może podlegać jakimkolwiek niepożądanym wpływom ze strony biegłych rewidentów lub firm audytorskich,
  - c) system zapewniania jakości musi dysponować odpowiednimi zasobami,
  - d) osoby przeprowadzające kontrole mające na celu zapewnienie jakości muszą posiadać odpowiednie wykształcenie zawodowe i stosowne doświadczenie w zakresie badania ustawowego oraz sprawozdawczości finansowej, połączone ze szczegółowym szkoleniem w zakresie przeprowadzania kontroli mającej na celu zapewnienie jakości,
  - e) wybór kontrolerów realizujących konkretne zlecenie kontroli jakości musi przebiegać zgodnie z obiektywną procedurą **mającą zapewnić**, że między kontrolerami a kontrolowanym biegłym rewidentem lub firmą audytorską nie zachodzi konflikt interesów,

Środa, 28 września 2005 r.

- f) zakres kontroli mającej na celu zapewnienie jakości **popartej odpowiednim sprawdzeniem wybranych akt** musi obejmować ocenę **zgodności** z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymogami z zakresu niezależności, **ilości i jakości wykorzystanych zasobów, opłat naliczonych za badanie oraz wewnętrznego systemu kontroli jakości firmy audytorskiej**,
- g) w wyniku kontroli mającej na celu zapewnienie jakości musi zostać sporządzone sprawozdanie zawierające główne wnioski z kontroli mającej na celu zapewnienie jakości,
- h) kontrole mające na celu zapewnienie jakości muszą być przeprowadzane co najmniej co sześć lat,
- i) ogólne rezultaty funkcjonowania systemu zapewniania jakości muszą być corocznie publikowane,
- j) zalecenia wynikające z przeprowadzonych kontroli jakości muszą zostać wykonane przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską w odpowiednio krótkim czasie.

W przypadku, gdy zalecenia, o których mowa w lit. j), nie zostaną wykonane, dany biegły rewident lub firma audytorska podlegają, **w stosownych przypadkach**, środkom dyscyplinarnym lub sankcjom, o których mowa w art. 30.

2. Komisja może przyjąć, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, środki wykonawcze w celu **zwiększenia publicznego zaufania do funkcji badania oraz zapewnienia jednolitego stosowania ust. 1 lit. a), b) oraz e)-j)**.

ROZDZIAŁ VII

DOCHODZENIA I SANKCJE

Artykuł 30

Systemy dochodzenia i sankcji

1. Państwa Członkowskie zapewniają istnienie skutecznych systemów dochodzenia i sankcji mających na celu wykrywanie, korygowanie i zapobieganie nieodpowiedniemu wykonywaniu badania ustawowego.
2. Bez uszczerbku dla obowiązujących w Państwach Członkowskich systemów odpowiedzialności cywilnej, Państwa Członkowskie zapewniają skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające **sankcje** wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich w przypadku, gdy badania ustawowe nie są przeprowadzane zgodnie z **przepisami przyjętymi w ramach wdrażania niniejszej dyrektywy**.
3. Państwa Członkowskie postanowią, by **podjęte środki** lub **sankcje, nałożone** na biegłych rewidentów i firmy audytorskie, były odpowiednio ujawniane opinii publicznej. Sankcje powinny obejmować możliwość cofnięcia **zatwierdzenia**.

Artykuł 31

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Do końca 2006 r. Komisja przedstawi sprawozdanie na temat wpływu obowiązujących krajowych reguł w dziedzinie odpowiedzialności za przeprowadzenie badań ustawowych na europejskie rynki kapitałowe oraz na temat warunków ubezpieczenia biegłych audytorów i firm audytorskich, z uwzględnieniem analizy ograniczeń odpowiedzialności finansowej. W odpowiednich przypadkach Komisja przeprowadzi publiczne konsultacje. Na podstawie tego sprawozdania Komisja, jeśli uzna to za stosowne, wyda Państwom Członkowskim zalecenia.

ROZDZIAŁ VIII

NADZÓR PUBLICZNY I ROZWIĄZANIA REGULACYJNE POMIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI

Artykuł 32

Zasady nadzoru publicznego

1. Państwa Członkowskie organizują skuteczny system nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w oparciu o zasady zawarte w ust. od 2 do 7.

Środa, 28 września 2005 r.

2. Publicznym nadzorem muszą być objęci wszyscy biegli rewidenci i firmy audytorskie.
3. System nadzoru publicznego musi być zarządzany przez osoby niewykonyjące zawodu, które są zorientowane w dziedzinach istotnych dla badań ustawowych. Państwa Członkowskie mogą jednak dopuścić, by w zarządzaniu systemem nadzoru publicznego uczestniczyły — pozostając w mniejszości — osoby zawodowo wykonujące. Osoby uczestniczące w **zarządzaniu systemem nadzoru publicznego** muszą być wybierane na podstawie niezależnej i przejrzystej procedury wyboru.
4. Do system nadzoru publicznego musi należeć ostateczna odpowiedzialność za:
  - a) zatwierdzanie i rejestrację biegłych rewidentów i firm audytorskich,
  - b) przyjmowanie standardów etycznych, wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich oraz rewizji finansowej,
  - c) doskonalenie ustawiczne, zapewnianie jakości oraz systemy dochodzeń i systemy dyscyplinarne.
5. System nadzoru publicznego musi mieć prawo przeprowadzania — w razie zaistnienia potrzeby — dochodzeń w odniesieniu do biegłych rewidentów i firm audytorskich, jak również musi mieć prawo podejmowania stosownych działań.
6. System nadzoru publicznego musi być przejrzysty. Niezbędne jest publikowanie rocznych programów prac i sprawozdań z działalności systemu.
7. System nadzoru publicznego musi być odpowiednio finansowany. Finansowanie systemu nadzoru publicznego musi być bezpieczne i wolne od **jakiegokolwiek niewłaściwego** wpływu biegłych rewidentów bądź firm audytorskich.

Artykuł 33

Współpraca na szczeblu wspólnotowym pomiędzy systemami nadzoru publicznego

Państwa Członkowskie zapewnią, aby rozwiązania regulacyjne w zakresie systemów nadzoru publicznego *zezwalały na skuteczną współpracę na szczeblu wspólnotowym pomiędzy działaniami nadzorczymi Państw Członkowskich*. W tym zakresie Państwa Członkowskie muszą wyznaczyć jeden podmiot jako odpowiedzialny za zapewnienie **współpracy**.

Artykuł 34

Wzajemne uznawanie rozwiązań regulacyjnych pomiędzy Państwami Członkowskimi

1. Rozwiązania regulacyjne pomiędzy Państwami Członkowskimi powinny respektować zasadę regulacji i nadzoru państwa rodzimego, tj. Państwa Członkowskiego, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni, a badana jednostka ma zarejestrowaną siedzibę.
2. W przypadku badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych Państwo Członkowskie, wymagające przeprowadzenia badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, nie może, w odniesieniu do badania ustawowego nakładać na biegłego rewidenta lub firmę audytorską przeprowadzającą ustawowe badanie jednostki zależnej, utworzonej w innym Państwie Członkowskich, żadnych dodatkowych wymogów dotyczących rejestracji, kontroli mających na celu zapewnienie jakości, standardów rewizji finansowej oraz zasad etyki i niezależności.
3. W przypadku spółki, której papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w Państwie Członkowskim innym niż państwo, w którym spółka ta posiada zarejestrowaną siedzibę, Państwo Członkowskie, w którym te papiery wartościowe są przedmiotem obrotu, nie może w związku z badaniem ustawowym nakładać na biegłego rewidenta lub firmę audytorską przeprowadzającą ustawowe badanie rocznego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej spółki, żadnych dodatkowych wymogów dotyczących rejestracji, kontroli mających na celu zapewnienie jakości, standardów rewizji finansowej oraz zasad etyki i niezależności.

Artykuł 35

Wyznaczenie właściwych władz

1. *Państwa Członkowskie wyznaczają jedną lub więcej właściwych władz dla celów zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Państwa Członkowskie poinformują Komisję o ich wyznaczeniu.*
2. *Właściwe władze powinny być zorganizowane w taki sposób, aby unikać konfliktów interesów.*

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 36

Tajemnica zawodowa i współpraca regulacyjna pomiędzy Państwami Członkowskimi

1. Właściwe władze Państw Członkowskich **odpowiedzialne za zatwierdzanie, rejestrację, zapewnianie jakości, kontrolowanie i dyscyplinę** współpracują ze sobą, gdy tylko jest to konieczne do wykonywania ich **poszczególnych zadań wynikających z niniejszej dyrektywy**. Właściwe władze w Państwie Członkowskim **odpowiedzialnym za zatwierdzanie, rejestrację, zapewnianie jakości, kontrolowanie i dyscyplinę** udzielają pomocy właściwym władzom w innych Państwach Członkowskich. W szczególności **właściwe władze** wymieniają informacje i współpracują przy **dochodzeniach związanych z prowadzeniem** badań ustawowych.

2. **Obowiązek tajemnicy zawodowej odnosi się do wszystkich osób, które pracują lub pracowały dla właściwych władz. Informacje objęte zakresem tajemnicy zawodowej nie mogą być ujawniane żadnej innej osobie ani władzy, chyba że wymaga tego ustawa, rozporządzenie lub procedury administracyjne Państwa Członkowskiego.**

3. **Przepisy ust. 2 nie stanowią przeszkody dla wymiany przez właściwe władze informacji poufnych. Dostarczone w tym trybie informacje objęte są obowiązkiem tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione lub wcześniej zatrudniane przez właściwe władze.**

4. Właściwe władze **na żądanie natychmiast dostarczają wszelkich informacji potrzebnych w celu, o którym mowa w ust. 1. Gdy to konieczne, właściwe władze otrzymujące jakiegokolwiek takie żądanie bez nieuzasadnionej zwłoki podejmują niezbędne środki w celu zebrania żądanych informacji. Jeżeli właściwa władza, do której zwrócono się o informacje, nie jest w stanie ich dostarczyć bez nieuzasadnionej zwłoki, powiadamia żądającą ich właściwą władzę, jakie są tego przyczyny. Dostarczone w tym trybie informacje objęte są obowiązkiem tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione lub wcześniej zatrudniane przez właściwe władze.**

Właściwe władze mogą odmówić udzielenia żądanych informacji, jeżeli:

- a) **udzielenie informacji mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa, do którego się zwrócono lub naruszać krajowe reguły bezpieczeństwa, lub**
- b) **przed organami państwa, do którego skierowano żądanie, wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych działań i przeciwko tym samym biegłym rewidentom i firmom audytorskim, lub**
- c) **właściwe władze państwa, do którego skierowano żądanie, wydały prawomocne orzeczenie w sprawie tych samych osób w związku z tymi samymi działaniami.**

Bez uszczerbku dla obowiązków, którym podlegają w postępowaniu sądowym, władze otrzymujące informacje na mocy ust. 1 mogą ich użyć jedynie dla celów sprawowania funkcji mieszczących się w zakresie niniejszej dyrektywy oraz w kontekście postępowania administracyjnego lub sądowego, dotyczącego sprawowania tych funkcji.

5. W przypadku, gdy właściwe władze są przekonane, że na terytorium innego Państwa Członkowskiego są lub były prowadzone działania niezgodne z postanowieniami niniejszej dyrektywy, informują i powiadamiają właściwe władze tego drugiego Państwa Członkowskiego w możliwie szczegółowy sposób. Właściwe władze tego drugiego Państwa Członkowskiego podejmują wówczas stosowne działania. Informują powiadamiające właściwe władze o wyniku swoich działań oraz, w miarę możliwości, o istotnych kwestiach, które pojawią się w międzyczasie.

6. Właściwe władze jednego Państwa Członkowskiego mogą również zażądać przeprowadzenia dochodzenia przez właściwe władze innego Państwa Członkowskiego na terytorium tego drugiego państwa.

Mogą również zażądać, by niektórzy ich pracownicy towarzyszyli pracownikom właściwych władz tego innego Państwa Członkowskiego podczas prowadzenia dochodzenia.

Dochodzenie takie pozostaje pod pełną kontrolą Państwa Członkowskiego, na którego terytorium jest przeprowadzane.

Środa, 28 września 2005 r.

Właściwe władze mogą odmówić podjęcia działań na żądanie przeprowadzenia dochodzenia przewidzianego w akapicie pierwszym, lub na żądanie, by ich pracownikom towarzyszyli pracownicy właściwych władz innego Państwa Członkowskiego, przewidzianego w ust. 2, jeżeli tego rodzaju dochodzenie może negatywnie wpłynąć na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa, do którego skierowano żądanie lub gdy przed organami danego państwa wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych działań i przeciwko tym samym osobom lub gdy właściwe władze danego państwa wydały prawomocne orzeczenie w sprawie tych samych osób w związku z tymi samymi działaniami.

7. Komisja może przyjąć zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, środki wykonawcze w celu ułatwienia współpracy właściwych władz w dziedzinie procedur wymiany informacji i trybu dochodzeń transgranicznych przewidzianych w ust. 2-4.

ROZDZIAŁ IX

WYBÓR, ZWOLNIENIE I KOMUNIKACJA

Artykuł 37

Wybór biegłych rewidentów lub firm audytorskich

1. Wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dokonuje walne zgromadzenie udziałowców/akcjonariuszy **lub członków** badanej **jednostki**.

2. Państwa Członkowskie mogą dopuścić alternatywne systemy lub tryby wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej pod warunkiem, że te systemy lub tryby zostaną opracowane dla zapewnienia niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w stosunku do członków kierownictwa organu administracyjnego bądź organu zarządzającego badanej jednostki.

Artykuł 38

Zwolnienie i ustąpienie biegłych rewidentów lub firm audytorskich

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidenty lub firmy audytorskie mogli/mogły być odwołani/odwoływane tylko w przypadku istnienia zasadnych podstaw; różnicy poglądów w sprawie rozwiązań księgowych lub procedur badania nie uznaje się za zasadną podstawę odwołania.

2. Państwa Członkowskie gwarantują, aby badana **jednostka i** biegły rewident bądź firma audytorska informowały władzę lub władze odpowiedzialne za nadzór publiczny o swym zwolnieniu bądź ustąpieniu **w okresie, na jaki zostały powołane**, i udzielały wystarczającego wyjaśnienia przyczyn tego zwolnienia lub ustąpienia.

Artykuł 39

Zastosowanie do nienotowanych na giełdzie jednostek interesu publicznego

Państwa Członkowskie mogą zwolnić jednostki interesu publicznego, które nie wyemitowały zbywalnych papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na regulowanym rynku w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE, oraz ich biegłego(ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską(-kie), z jednego lub więcej wymogów niniejszego rozdziału.

Środa, 28 września 2005 r.

ROZDZIAŁ X

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE BADANIA USTAWOWEGO
JEDNOSTEK INTERESU PUBLICZNEGO

Artykuł 40

Sprawozdanie zapewniające przejrzystość

1. Państwa Członkowskie zapewnią, aby **biegli rewidenci** lub firmy audytorskie przeprowadzające badanie(a) ustawowe jednostek interesu publicznego publikowały na swojej stronie internetowej, **w ciągu trzech miesięcy od zakończenia każdego roku finansowego**, roczne sprawozdanie dotyczące przejrzystości, które zawiera przynajmniej:

- a) opis formy prawnej oraz struktury własnościowej,
- b) w przypadku, gdy firma audytorska należy do sieci, opis danej sieci jak również rozwiązania prawne i strukturalne w danej sieci,
- c) **opis** struktury zarządzania firmy audytorskiej,
- d) opis systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej oraz oświadczenie organu administracyjnego lub zarządzającego na temat skuteczności jego funkcjonowania,
- e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola jakości, **o której mowa w art. 29**,
- f) wykaz jednostek interesu publicznego, dla których dana firma audytorska przeprowadzała badanie ustawowe w poprzednim roku,
- g) oświadczenie o praktykach firmy w dziedzinie niezależności zawierające również potwierdzenie, że została przeprowadzona wewnętrzna kontrola przestrzegania zasad niezależności,
- h) oświadczenie o przyjętej przez firmę polityce w dziedzinie doskonalenia ustawicznego biegłych rewidentów, o którym mowa w art. 13,
- i) informacje finansowe ilustrujące znaczenie danej firmy audytorskiej, takie jak łączny obrót w rozbiciu na wynagrodzenia uzyskane za ustawowe badanie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz wynagrodzenia naliczone za inne usługi atestacyjne, usługi doradztwa podatkowego oraz inne usługi nie będące badaniem,
- j) informacje o zasadach wynagradzania partnerów.

Państwa Członkowskie mogą w wyjątkowych okolicznościach zrezygnować ze stosowania wymogu w lit. f) w zakresie koniecznym dla złagodzenia bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakiegokolwiek osoby.

2. Sprawozdanie dotyczące przejrzystości musi być podpisane przez **biegłego rewidenta bądź** firmę audytorską, **zależnie od okoliczności**. Można to uczynić **na przykład** za pomocą podpisu elektronicznego w rozumieniu **art. 2 ust. 1** dyrektywy 1999/93/WE.

Artykuł 41

Komitet ds. badania

1. Jednostki interesu publicznego posiadają komitet ds. audytu. **Państwa Członkowskie określą, czy komitet ds. audytu powinien składać się z niezależnych** członków organu administracyjnego nieposiadających uprawnień wykonawczych **i/lub** członków organu nadzorczego badanej jednostki **i/lub członków wybranych większością głosów na walnym zgromadzeniu udziałowców badanej jednostki**. Przynajmniej jeden członek **komitetu ds. audytu jest** niezależny i **posiada** kompetencje w dziedzinie rachunkowości i/lub badania sprawozdań finansowych.

Państwa Członkowskie mogą zezwolić, by w jednostkach interesu publicznego spełniających kryteria określone w art. 2 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2003/71/WE⁽¹⁾, funkcje przydzielone komitetowi ds. audytu wykonywał cały organ administracyjny lub nadzorczy, co najmniej pod warunkiem, że jeżeli przewodniczący takiego organu jest członkiem wykonawczym, może być równocześnie przewodniczącym komitetu ds. audytu.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, str. 64).

Środa, 28 września 2005 r.

2. **Bez uszczerbku dla odpowiedzialności członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego albo pozostałych członków powoływanych na walnym zgromadzeniu udziałowców badanej jednostki**, komitet ds. audytu powinien między innymi:

- a) monitorować proces sprawozdawczości finansowej,
- b) monitorować skuteczność istniejących spółce systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego (w stosownych przypadkach) oraz zarządzania ryzykiem,
- c) **monitorować** badanie ustawowe rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- d) dokonywać przeglądu i monitorować niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, a w szczególności świadczenie dodatkowych usług na rzecz badanej **jednostki**.

3. **Propozycja organu administracyjnego lub organu nadzorczego w jednostkach interesu publicznego dotycząca powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej opiera się na zaleceniach komitetu ds. audytu.**

4. **Biegły rewident lub firma audytorska muszą składać sprawozdania komitetowi ds. audytu o kluczowych zagadnieniach związanych z badaniem, a w szczególności o istotnych słabościach kontroli wewnętrznej nad procesem sprawozdawczości finansowej.**

5. **Państwa Członkowskie mogą pozwolić lub zdecydować, że postanowienia określone w ust. 1-4 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do jednostek interesu publicznego, które posiadają organ analogiczny do komitetu ds. audytu, ustanowiony i działający zgodnie z przepisami obowiązującymi w Państwie Członkowskim, w którym podlegająca audytowi jednostka jest zarejestrowana. W takim przypadku jednostka podaje do informacji publicznej, który organ realizuje te funkcje oraz jego skład.**

6. **Państwa Członkowskie mogą zwolnić z obowiązku posiadania komitetu ds. audytu:**

- a) **jednostki interesu publicznego będące jednostką zależną, zgodnie z definicją zawartą w art. 1 dyrektywy 83/349/EWG, o ile spółka spełnia na poziomie grupy wymogi określone w ust. 1-4;**
- b) **jednostki interesu publicznego będące przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy 85/611/EWG; Państwa Członkowskie mogą również zwolnić jednostki interesu publicznego, których jedynym celem jest zbiorowe inwestowanie kapitału zebranego w drodze publicznej, działające na zasadzie rozłożenia ryzyka i nie próbujące uzyskać prawnej lub administracyjnej kontroli nad jakimkolwiek emitentem swoich podstawowych inwestycji, o ile dane przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania uzyskały zezwolenie i podlegają nadzorowi właściwych władz oraz posiadają depozytariusza sprawującego funkcje równoważne z tymi, które wynikają z dyrektywy 85/611/EWG;**
- c) **jednostki interesu publicznego, których działalność polega wyłącznie na emisji papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wprowadzającego dyrektywę 2003/71/WE⁽¹⁾; w takich przypadkach Państwo Członkowskie wymaga od jednostki publicznego wyjaśnienia, dlaczego przyjmuje stanowisko, że niewłaściwe byłoby posiadanie komitetu ds. audytu lub organu administracyjnego bądź nadzorczego, któremu powierzono funkcje komitetu ds. audytu;**
- d) **instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE, których akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Państwa Członkowskiego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE i które stale lub wielokrotnie emitowały wyłącznie papiery dłużne, o ile łączna wartość nominalna przedmiotowych papierów dłużnych wynosi poniżej 100 000 000 euro oraz nie opublikowały one jeszcze prospektu, zgodnie z dyrektywą 2003/71/WE.**

⁽¹⁾ Dz.U. L 149 z 30.4.2004, str. 1.

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 42

Niezależność

1. Niezależnie od przepisów określonych w **art. 22** i **24**, Państwa Członkowskie zapewniają, aby **biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzająca badanie(-a) ustawowe jednostek interesu publicznego**:
  - a) **co roku przedkładali na piśmie komitetowi ds. audytu oświadczenie potwierdzające ich niezależność w stosunku do badanej jednostki interesu publicznego;**
  - b) **co roku przedkładali komitetowi ds. audytu informacje na temat dodatkowych usług świadczonych na rzecz jednostki interesu publicznego; oraz**
  - c) **omawiali z komitetem ds. audytu zagrożenia niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej oraz zabezpieczeń zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń, udokumentowanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską zgodnie z art. 22 ust. 3;**
2. Państwa Członkowskie zapewnią, aby **kluczowy(-i) partner(-rzy) firmy audytorskiej odpowiedzialny(-i) za prowadzenie badania ustawowego zmieniał(-li) się przynajmniej raz na siedem lat od daty wyznaczenia oraz by miał(-eli) możliwość uczestniczenia w ponownym badaniu badanej jednostki po upływie co najmniej dwóch lat.**
3. **Biegły rewident lub kluczowy partner firmy audytorskiej, odpowiedzialny za przeprowadzenie badania ustawowego w imieniu firmy audytorskiej, nie jest upoważniony do zajmowania kluczowych stanowisk kierowniczych w badanej jednostce przed upływem co najmniej dwóch lat od ustąpienia z funkcji prowadzącego badanie biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej.**

Artykuł 43

Zapewnienie jakości

Kontrola jakości pracy biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego, o której mowa w art. 29, musi odbywać się co najmniej raz na trzy **lata**.

ROZDZIAŁ XI**ASPEKTY MIĘDZYKRAJOWE**

Artykuł 44

Zatwierdzenie rewidentów z państw trzecich

1. Na warunkach wzajemności właściwe władze Państwa Członkowskiego mogą zatwierdzić **biegłego rewidenta** z państwa trzeciego jako **biegłego rewidenta**, jeśli dana osoba dostarczyła dowody, że **spełnia wymogi równoważne z wymogami przewidzianymi w art. 4 i 6 -13.**
2. **Właściwe władze Państwa Członkowskiego muszą, przed przyznaniem zatwierdzenia rewidentowi państwa trzeciego spełniającemu wymogi ust. 1, zastosować wymogi określone w art. 14.**

Artykuł 45

Rejestracja i nadzór nad biegłymi rewidentami i jednostkami badającymi z państwa trzeciego

1. Właściwe władze Państwa Członkowskiego rejestrują zgodnie z art. 15-17 **wszystkich biegłych rewidentów i jednostki badające z państwa trzeciego**, którzy(re) dostarczą sprawozdanie z badania **dotyczące** rocznego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki **zarejestrowanej** poza terytorium Wspólnoty i której **zbywalne** papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku **regulowanym** tego Państwa Członkowskiego w rozumieniu **art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2004/39/WE**, z **wyjątkiem sytuacji, gdy dana spółka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na regulowanym rynku w którymś Państwie Członkowskim** w rozumieniu **art. 2 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2004/109/WE** ⁽¹⁾ (**dotyczącej przejrzystości**), których wartość nominalna na jednostkę wynosi **co najmniej 50 000 euro** lub, w przypadku dłużnych papierów wartościowych denominowanych w innej walucie, jest równoważna w dniu emisji kwocie **co najmniej 50 000 euro**.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 38).

Środa, 28 września 2005 r.

2. **Stosują** się art.18 i 19.
3. Państwa Członkowskie poddają **zarejestrowanych biegłych rewidentów i jednostki badające z państwa trzeciego** swojemu systemowi nadzoru, swojemu systemowi zapewnienia jakości i swoim systemom dochodzeń i sankcji. **Państwa Członkowskie mogą zwolnić zarejestrowanych biegłych rewidentów i jednostki badające z państwa trzeciego z podlegania ich systemowi zapewnienia jakości, jeżeli inne Państwo Członkowskie lub system zapewnienia jakości jakiegoś państwa trzeciego, który został oceniony jako równorzędny zgodnie z art. 46, przeprowadził już kontrolę jakości danego biegłego rewidenta lub jednostki badającej z państwa trzeciego w ciągu poprzednich trzech lat.**
4. Bez uszczerbku dla art. 46, sprawozdania z badania dotyczące rocznych sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1, wydane przez **rewidentów lub jednostki badające z państwa trzeciego** niezarejestrowane w danym Państwie Członkowskim nie mogą mieć skutków prawnych w tym Państwie Członkowskim.
5. Państwa Członkowskie mogą rejestrować **firmy audytorskie państw trzecich** tylko wtedy, jeżeli:
  - a) spełniają one wymagania, równoważne z wymaganiami określonymi w art. 3 ust. 3;
  - b) większość członków organu administracyjnego lub zarządczego **jednostki badającej z państwa trzeciego** spełnia wymagania, równoważne z wymaganiami określonymi w art. 4-10;
  - c) biegły rewident z **państwa trzeciego** przeprowadzający badanie w imieniu **jednostki badającej z państwa trzeciego** spełnia wymogi, równoważne z wymogami art. 4-10;
  - d) badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1, przeprowadzane są zgodnie z międzynarodowymi standardami rewizji finansowej, o których mowa w art. 26, jak również z wymogami określonymi w **22, 24 i 25 lub z równoważnymi standardami i wymogami**;
  - e) publikują na swojej stronie internetowej roczne sprawozdania dotyczące przejrzystości, obejmujące informacje, o których mowa w art. 40 **lub zachowują zgodność z równoważnymi wymogami z zakresu ujawniania informacji.**
6. **Dla zapewnienia jednolitego stosowania ust. 5 lit. d) równoważność, o której mowa w tym ustępie, jest oceniana przez Komisję we współpracy z Państwami Członkowskimi i decyzje w jej kwestii podejmuje Komisja zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2. W oczekiwaniu na taką decyzję Komisji Państwa Członkowskie mogą oceniać równoważność, o której mowa w ust. 1, dopóki Komisja nie podejmie decyzji.**

Artykuł 46

Odstępstwa w przypadku równoważności

1. Państwa Członkowskie mogą zaprzestać stosowania bądź zmodyfikować wymogi w art. 45 ust. 1 i 3 na zasadzie wzajemności jedynie wtedy, jeżeli te **jednostki badające z państwa trzeciego lub biegli rewidentenci z państwa trzeciego** podlegają systemom nadzoru publicznego, zapewnienia jakości oraz dochodzeń i sankcji w danym państwie trzecim, spełniającym wymogi równoważne wymogom określonym w art. 29, 30 i 31.
2. **Dla zapewnienia jednolitego stosowania ust. 1 równoważność, o której mowa w tym ustępie, jest oceniana przez Komisję we współpracy z Państwami Członkowskimi i decyzje w jej kwestii podejmuje Komisja zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2. Państwa Członkowskie mogą oceniać równoważność, o której mowa w ust. 1 lub polegać na ocenach przeprowadzonych przez inne Państwa Członkowskie, dopóki Komisja nie podejmie decyzji. Jeżeli Komisja zdecyduje, że wymóg równoważności, o którym mowa w ust. 1 jest spełniony, może zezwolić danym jednostkom badającym na kontynuowanie działalności w zakresie rewizji finansowej zgodnie z odpowiednimi wymogami Państwa Członkowskiego w czasie stosownego okresu przejściowego.**
3. **Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o:**
  - a) **swej ocenie równoważności, o której mowa w ust. 2, oraz**
  - b) **głównych elementach porozumień o współpracy z systemami nadzoru publicznego, zapewnienia jakości i dochodzeń oraz sankcji w państwach trzecich na podstawie ust. 1.**

Środa, 28 września 2005 r.

Artykuł 47

Współpraca z właściwymi władzami z państw trzecich

1. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na przekazanie właściwym władzom państwa trzeciego dokumentacji rewizyjnej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu i zatwierdzonych przez biegłych rewidentów lub firm audytorskich, pod warunkiem, że:
  - a) te dokumentacje rewizyjne lub inne dokumenty odnoszą się do badań spółek, które wyemitowały papiery wartościowe w tym państwie trzecim **lub które wchodzą w skład grupy wydającej ustawowe skonsolidowane sprawozdania finansowe w tym państwie trzecim**,
  - b) przekazanie odbywa się za pośrednictwem miejscowych właściwych władz do właściwych władz danego państwa trzeciego, na żądanie tych władz,
  - c) właściwe władze danego państwa trzeciego spełniają wymogi, które uznano za odpowiednie zgodnie z ust. 3,
  - d) między właściwymi władzami istnieją ustalenia robocze oparte o zasadę wzajemności,
  - e) **przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego jest zgodne z rozdziałem IV dyrektywy 95/46/WE.**
2. Ustalenia robocze, o których mowa w ust. 1 lit. d) mają zapewnić, że:
  - a) właściwe władze przedstawią uzasadnienie dla żądania dokumentacji rewizyjnej i innych dokumentów,
  - b) osoby obecnie lub wcześniej zatrudnione we właściwych władzach państw trzecich, które otrzymują te informacje, są zobligowane do zachowania tajemnicy zawodowej,
  - c) właściwe władze państw członkowskich mogą wykorzystywać roboczą dokumentację rewizyjną i inne dokumenty wyłącznie do realizacji funkcji nadzoru publicznego, zapewnienia jakości i dochodzeń, które spełniają wymogi równoważne z wymogami określonymi w art. 29, 30 i 32,
  - d) na żądanie właściwych władz państwa trzeciego dotyczącego roboczej dokumentacji rewizyjnej lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, można udzielić odpowiedzi odmownej, jeżeli przekazanie tej dokumentacji lub innych dokumentów wpłynęłoby negatywnie na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Wspólnoty lub danego Państwa Członkowskiego, lub gdy przed organami danego Państwa Członkowskiego wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych działań i przeciwko tym samym osobom.
3. W kwestii adekwatności, o której mowa w ust. 1 lit. c), decyduje Komisja zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, **w celu ułatwienia współpracy pomiędzy właściwymi władzami**. Ocena adekwatności jest przeprowadzana we współpracy z Państwami Członkowskimi i opiera się na wymogach art. 36 lub zasadniczo równoważnych rezultatach funkcjonalnych. Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne do zachowania zgodności z decyzją Komisji.
4. W wyjątkowych przypadkach oraz w drodze odstępstwa od ust. 1, Państwa Członkowskie mogą zezwolić zatwierdzonym przez siebie biegłym rewidentom i firmom audytorskim na przekazanie dokumentacji rewizyjnej i innych dokumentów bezpośrednio do właściwych władz państwa trzeciego pod warunkiem, że:
  - a) właściwe władze tego państwa trzeciego wszczęły dochodzenie,
  - b) przekazanie nie jest sprzeczne z obowiązkami, których muszą przestrzegać biegli rewidenty i firmy audytorskie w związku z przekazywaniem dokumentacji rewizyjnej i innych dokumentów właściwym władzom w swoim państwie,
  - c) z właściwymi władzami danego państwa trzeciego zawarto ustalenia robocze umożliwiające właściwym władzom Państwa Członkowskiego uzyskanie na zasadach wzajemności bezpośredniego dostępu do dokumentacji rewizyjnej i innych dokumentów firm audytorskich,
  - d) właściwe władze państwa trzeciego przedkładające żądanie, poinformują z wyprzedzeniem właściwe władze, którym podlega biegły rewident lub firma audytorska, o każdym bezpośrednio skierowanym żądaniu przekazania informacji wraz z podaniem uzasadnienia,
  - e) przestrzegane są warunki, o których mowa w ust. 2.

Środa, 28 września 2005 r.

5. Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 2, **wyszczególnić** przypadki wyjątkowe, o których mowa w ust. 4, **w celu ułatwienia współpracy pomiędzy właściwymi władzami i dla zapewnienia jednolitego stosowania tego ustępu.**

6. Państwa Członkowskie poinformują Komisję o ustaleniach roboczych, o których mowa w ust. od 1 do 4.

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 48

Komitet

1. Komisja wspomagana jest przez komitet regulacyjny ds. badania (zwany dalej komitetem) złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji.

2. We wszystkich przypadkach odesłań do niniejszego ustępu stosuje się procedurę regulacyjną określoną w art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem art. 8 tej decyzji.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi trzy miesiące.

3. **Bez uszczerbku dla już przyjętych środków wykonawczych, oraz z wyjątkiem postanowień art. 26, po wygaśnięciu dwuletniego okresu od przyjęcia niniejszej dyrektywy, a najpóźniej z dniem 1 kwietnia 2008 r., zawieszają się stosowanie tych jej przepisów, które wymagają przyjęcia norm technicznych, zmian i decyzji zgodnie z ust. 2. Na wniosek Komisji Parlament Europejski i Rada mogą odnowić właściwe przepisy zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu, dokonując w tym celu ich przeglądu przed upływem okresu, o którym mowa powyżej.**

4. Komitet uchwała swój regulamin.

Artykuł 49

Zmiana dyrektywy 78/660/EWG i dyrektywy 83/349/EWG

1. W dyrektywie 78/660/EWG wprowadza się następujące zmiany:

a) w art. 43 ust. 1 dodaje się punkt w następującym brzmieniu:

„15) **osobno całkowite** wynagrodzenie za rok finansowy **pobierane przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską** za badanie ustawowe rocznych sprawozdań finansowych, **całkowite** wynagrodzenie za inne usługi dotyczące potwierdzania wiarygodności, **całkowite wynagrodzenie** za usługi doradztwa podatkowego i **całkowite wynagrodzenie** za inne usługi niebędące badaniem.

Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że niniejszy wymóg nie będzie stosowany, jeżeli spółka jest objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządzanym zgodnie z art. 1 dyrektywy 83/349/EWG, pod warunkiem, że informacja ta jest dostarczona w przypisach do skonsolidowanych sprawozdań finansowych.”

b) art. 44 ust. 1 zostaje zastąpiony następującym tekstem:

„1. Państwa Członkowskie mogą pozwolić spółkom, określonym w art. 11 na sporządzenie skróconych informacji dodatkowych do swoich sprawozdań finansowych bez informacji wymaganych w art. 43 ust. 1 pkt 5-12, 14 a) i 15. Informacje dodatkowe muszą jednak ujawniać informacje określone w art. 43 ust. 1 i 6 łącznie dla wszystkich odnośnych pozycji.”

c) Art. 45 ust. 2 zostaje zastąpiony następującym tekstem:

„2. Ust. 1 lit. b) stosuje się także do informacji wymaganej w art. 43 ust. 1 pkt 8.

Państwa Członkowskie mogą pozwolić spółkom, określonym w art. 27, na pominięcie sprawozdawczości wymaganej w art. 43 ust. 1 pkt 8. Państwa Członkowskie mogą również pozwolić spółkom, określonym w art. 27, na pominięcie sprawozdawczości wymaganej w art. 43 ust. 1 pkt 15, pod warunkiem, że informacje te są dostarczone do systemu nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 32 [ósmej dyrektywy w sprawie prawa spółek], o ile system ten ich zażąda.”

Środa, 28 września 2005 r.

2. W art. 34 dyrektywy 83/349/EWG dodaje się punkt w następującym brzmieniu:

„16) **osobno, całkowite** wynagrodzenie za rok finansowy **pobierane przez biegłego rewidenta** lub **firmę audytorską** za badanie ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych, **całkowite wynagrodzenie za** inne usługi dotyczące potwierdzania wiarygodności, **całkowite wynagrodzenie za** usługi doradztwa podatkowego i **całkowite wynagrodzenie za** inne usługi niebędące badaniem.”

Artykuł 50

Uchylenie dyrektywy 84/253/EWG

Dyrektywa 84/253/EWG traci moc z dniem określonym w art. 54. Odniesienia do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 51

Przepisy przejściowe

Biegli rewidenci lub firmy audytorskie, którzy przed wejściem w życie postanowień, o których mowa w art. 53 ust. 1, zostali zatwierdzeni zgodnie z dyrektywą 84/253/EWG przez właściwe władze Państw Członkowskich, zostają uznani za zatwierdzonych zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Artykuł 52

Minimalna harmonizacja

Państwa Członkowskie wymagające badania ustawowego mogą wprowadzić bardziej rygorystyczne wymogi, chyba że w tekście niniejszej dyrektywy zaznaczono inaczej.

Artykuł 53

Przeniesienie

1. Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują **w ciągu ... (**)** przepisy konieczne do zachowania zgodności z wymogami niniejszej dyrektywy. Poinformują o tym bezzwłocznie Komisję.
2. Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposoby dokonywania takiego odniesienia określają Państwa Członkowskie.
3. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, które zostaną przyjęte w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 54

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 55

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

(**) 24 miesiące od wejścia w życie niniejszej dyrektywy